

Posudek oponenta magisterské diplomové práce

Název práce: **Vývoj osídlení na horním toku řeky Bělé z pohledu archeologie**

Autor: Dominika Janečková

Studijní program: B7109

Studijní obor: Archeologie

Bakalářská práce D. Janečkové se zabývá osídlením na území horního toku řeky Bělé od paleolitu po raný novověk. Jejím cílem je „*nashromáždit dostupné archeologické prameny*“ (s. 7)¹. Absence souhrnného zpracování archeologických dokladů z daného území takový cíl ospravedlňuje jako dostatečný na úrovni bakalářské práce. Dějiny osídlení regionu a katalog nalezišť jsou vystavěny na základě poctivé rešerše regionální literatury a dalších relevantních zdrojů. Z tohoto pohledu lze práci hodnotit jako solidní kompilační souhrn s pokusem o vlastní příspěvek k poznání zpracováním souborů z povrchových sběrů na hradech Skuhrov, Nový hrad, Hlodný, Rychmberk a na území ZSV Tisovec uložené v Muzeu východních Čech v Hradci Králové, který najdeme v dodatku práce.

Po úvodu práce pokračuje dějinami bádání. Dějiny bádání pokrývají celý tok Bělé a občas včleňují informace, které s regionem přímo nesouvisí (např. informace o příchodech nových archeologů do hradeckého muzea). Vhodné by bylo nejdříve vymezit region, aby bylo zřejmé k jakému geografickému celku se informace v dalším textu vztahují. Obvyklým nešvarem dějin bádání je podhodnocení nejnovějšího období. V tomto směru se mi zdá (ovšem spíše intuitivně, neboť nejsem odborníkem na středověk) nedostatečně pojednána činnost B. Dragouna v regionu.

Popis přírodních podmínek začíná vymezením regionu. Vymezení studovaného území není odůvodněno, setkáme se pouze s konstatováním: „*Dále řeka pokračuje Jedlovou v Orlických horách, Skuhrovem nad Bělou, Kvasinami a Solnicí, kde jsem vymezila hranici jejího dolního a horního toku, ...*“ (s. 11).

Přírodní podmínky jsou popsány zevrubně, ovšem chybí jakékoli propojení charakteristik přírodních podmínek a osídlení v dalším řešení tématu. Autorka se nezabývá vazbou osídlení na surovinové zdroje (v popisu přírodních podmínek jim není věnována pozornost), potenciálem prostředí pro zemědělské aktivity a další výrobní a zpracovatelské aktivity, který by mohl určovat charakter osídlování regionu a jeho dalších změn. Práce tak skutečně zůstává pouze na úrovni svého základního cíle (shromáždění archeologických pramenů) a nepřispívá svým dílem k hlubšímu pochopení vývoje osídlení. V tomto světle jsou kapitoly o přírodním prostředí nadbytečně obsáhlé.

Výstavba kapitol – obšírný popis vývoj osídlení v kap. 4 a následný popis vybraných lokality v kap. 5, který kombinuje písemné a archeologické prameny, způsobuje opakování řady informací. Katalog lokalit jako pramenná základna vyhodnocení je zařazen až za výběr významných lokalit. Katalog sám o sobě není, z jakéhokoli úhlu pohledu, vyhodnocen, což opět svědčí o striktním plnění základního cíle shromáždění data.

Na závěr lze konstatovat, že práce svůj cíl splnila. Shromáždění archeologicky relevantních informací je provedeno důsledně. Lze ji tak doporučit k obhajobě.

¹ Práce není číslována, proto odkazuje na pořadové číslo stránky dle elektronické verze.

V Hradci Králové dne 16. 5. 2016

Richard Thér